

REPORTATGE | L'actuació forma part del pla de recuperació de la Cota 402, lloc de comandament de la 35a Divisió Internacional

La trinxera dels Internacionals

L'associació Cota 402, de Corbera d'Ebre, recupera de manera voluntària una línia de trinxeres d'avantguarda construïdes i utilitzades per les Brigades Internacionals durant la batalla de l'Ebre

A. CARALT

L'estiu de l'any passat van inaugurar la primera fase de recuperació del lloc de comandament de la 35a Divisió Internacional a la Cota 402, durant la tardor i hivern organitzen un interessant cicle de xerrades al voltant de la Guerra Civil, i a la primavera esperen finalitzar la segona fase de recuperació de l'espai històric. L'associació Cota 402 de Corbera d'Ebre, amb només un any de vida, s'ha convertit en una de les entitats ebrenques més dinàmiques en la recuperació del patrimoni de la batalla de l'Ebre.

La seva última gran actuació és la recuperació en curs de diver-

sa amb una paño-
ordinària de la
desa. Des d'aquest
el comandant de
dro Mateo Meri-
es seves tropes du-
ra llançada el matí
ost per conquerir
objectiu mai as-
sis d'una lluita fe-
rnacionals serien
d'agost.

titat pot recupe-
ies a l'esforç volun-
membres i recorda
re cap ajut ins-
fer front a les des-
nabilitat.

finalitzaran abans
la data de la seva
ncara s'ha de de-
de les opcions és
una data assenya-
lla de l'Ebre, coin-
guany es comme-
iversari d'aquest
le la Guerra Civil

gural de la recupe-
comandament de
elebrat l'any pas-

les entitats ebrenques més di-
nàmiques en la recuperació del
patrimoni de la batalla de l'Ebre.

La seva última gran actuació
és la recuperació en curs de diver-
ses línies de trinxeres, refugis i
zones de descans per als soldats
internacionals en una cota an-
nexa a la 402, als afores del nucli
urbà de Corbera d'Ebre.

L'historiador i membre de l'as-
sociació, Francisco Cabrera Cas-
tillo, explica que la línia de trin-
xeres d'avantguarda fou aixeca-
da per la 35a Divisió Internacional
entre finals de juliol i principis
d'agost de 1938, un cop l'ofensi-
va inicial republicana per con-
querir Gandesa va fracassar i el
front es va estabilitzar. «Aques-
ta cota, doncs, va estar ocupada
primer per soldats internacio-
nals i durant la major part de
l'agost per la 27a Divisió repu-
blicana que va rellevar els inter-
nacionals».

Amb la contraofensiva fran-
quista iniciada el 3 de setembre,
la línia de defensa en aquest punt
va caure en mans de la 4 Ban-
dera de la Legió, que a la vegada va
construir una zona de trinxeres
més lleugeres que van ser utilit-

Tres membres de l'associació Cota 402, amb Pere Sanz al centre, durant la rehabilitació. FOTO: ANDREU CARALT

L'APUNT

Objectiu: Gandesa

■ El 28 de juliol de 1938, quatre dies després de l'inici de l'ofensiva de l'Ebre, la 35a Divisió republicana va decidir instal·lar el seu nou lloc de comandament a la Cota 402, un turó situat al costat del cementiri de Corbera d'Ebre i a poc més d'un quilòmetre del nucli urbà amb una panoràmica extraordinària de la plana de Gandesa. Des d'aquest punt avançat, el comandant de la Divisió, Pedro Mateo Merino, va dirigir les seves tropes du-

tre del nucli ur-
ràmica extr
plana de Gan
punt avançat
la Divisió, Pe-
no, va dirigir l
rant l'ofensi
de l'1 de l'ag
Gandesa, ur
solit. Despri-
rotge, els int
rellevats el 6

D'aquesta manera, aquest nou
espai històric de la batalla de
l'Ebre disposa de la particulari-
tat de mostrar trinxeres dels dos
bàndols una al costat de l'altre.
L'espai destaca per l'espectacu-
laritat dels refugis realitzats amb
pedra seca i reforçats amb bigues
de fusta.

Més de 20 voluntaris

Cada setmana, més de 20 mem-
bres de l'associació i simpatit-
zants participen en la tasca de
recuperació de l'espai, iniciada
fa dos mesos després de sol·li-
tar el pertinent permís al propi-
etari.

Els voluntaris procedeixen
de diversos pobles de la Terra Al-

nyala que l'er-
rar l'espai gràc
tari dels seus
que l'entitat i
titucional per
peses de la re-

Els treballs
de l'estiu per
inauguració i
terminar. Un
celebrar-la en
lada de la bata-
cidint que en
mora el 75è an-
episodi clau
Espanyola.

L'acte inau-
ració del lloc de
la Cota 402, c
sat, va compt